

19.01.02

3a (אבל היכא דאיכא לשנויי משנינן) → 4b (מניינא דרישא למעוטי מאי)

1. כי יקח איש אשה ובעלה והיה אם לא תמצא תון בעיניו כי מצא בה ערות דבר וכתב לה ספר פרישת ונתן בידה ושלחה מביתו: דברים כז, א
 2. ואם שלש אלה לא יעשה לה ויצאה חנם אין כסף: שמות כא, יא
 3. ואמר אבי הנער אל הזקנים את בתי נתתי לאיש הזה לאשה וישנאה: דברים כב, טז
 4. אלה החקים אשר צוה ה' את משה בין איש לאשתו בין אב לבתו בנעריה בית אביה: במדבר ל, יז
 5. וכי ימכר איש את בתו לאמה לא תצא קצאת העבדים: שמות כז, ז
 6. ובת כהן כי תהיה אלמנה וגרושה וזרע אין לה ושבה אל בית אביה כנעוריה מלחם אביה תאכל וכל זר לא יאכל בו: ויקרא כב, יג
 7. ויקומו שרי מואב ויבאו אל בלק ויאמרו מאן בלעם הלך עמנו: במדבר כב, יז
 8. ואם לא יחפץ האיש לקחת את בתו ועלתה ובמתו השערה אל הזקנים ואמרה מאן יבמי להקים לאחיו שם בישראל לא אבה יבמי: דב' כה, ז
 9. וכל זר לא יאכל קדש תושב כהן ושכיר לא יאכל קדש: ויקרא כב, י

I Analyzing the enumerations in the משנה

- a Assumption: an enumeration is presented to exclude other viable candidates for inclusion
 b Exclusion of the חופה דישא (which may have been included via ק"ו as per רב הונא) (רב הונא as per ק"ו)
 i Note: according to רב הונא, חופה is included; the enumeration excludes חליפין
 1 Explanation: since קנין כסף is inferred from purchase of land (שדה עפרון) – סד"א that חליפין would be valid
 2 Reason for exclusion: חליפין don't require any value – which cannot be applied to קידושין (רשב"א תוספות)
 c Exclusion of סיפא חליצה (which might have been inferred via ק"ו from יבמה)

II Revisiting the source for קידושי כסף

- a Additional question: משנה כתובות (ד:ב) – provides that קידושי כסף are a right and property of father – source?
 b Answer #1 (רב): v. 2 – implication that there is no money given to this master when she leaves, but there is when she leaves another master (father) – and it goes to him, as per v. 3 (he has rights to accept קידושין for her)
 i Challenge: perhaps this only applies to a קטנה (she has no independent financial standing) – but not a נערה
 ii Answer: v. 4 → all benefits of נעירות go to her father
 1 Challenge: if so, why did רב infer that a girl's wages go to her father from v. 5?
 2 Answer: cannot infer ממון (wages) from איסורא
 (a) Challenge: why not infer wages from קנס (of an אנוסה or מפותה)
 (b) Answer: we cannot infer קנס from איסור
 (c) Challenge: why not infer wages from בושת ופגם (of an אנוסה – they're ממון and go to father)
 (d) Answer: בושת ופגם directly affect the father → money goes to him
 c Answer #2: v. 2 – excludes a parallel exit (of a נערה who was an אמה and money didn't go to her master)
 i Challenge: parallel is weak; in case of אמה, she is utterly gone; here, she still lives at father's house
 ii Answer: even in case of קידושין, she has left father's domain vis-à-vis הפרת נדרים
 d Challenge: v. 2 is used for another דרשה: that she leaves when she becomes a נערה and when she is a בוגרת
 i Answer: אין is written with a י (as opposed to vv. 7-8) → it can be used twice – as it is in the דרשה on v. 6
 e Justification: for the text to state that the wages, as well as the קידושין, of a נערה go to her father
 i If: we only knew about קידושין שד"א, קידושין she didn't work for them, she doesn't keep them, as opposed to wages
 ii If: we only knew about wages, שד"א her father feeds her so he has rights to her wages, as opposed to קידושין

III Revisiting the "other" דרשה (נערוth) אין כסף (בגרות) on דרשה

- a Challenge: let the תורה tell us that a נערה goes free, and then it is obvious that a בוגרת goes free
 b Answer (רבא): this is similar to v. 9, where שכיר (more transitory) teaches that עבד נרצע refers to תורה explicitly
 i Challenge (אב"י): incomparable – in that case, they are 2 distinct people and even if the תורה explicitly stated that a תושב was an עבד נרצע, the explicit mention of a שכיר would be alegitimate "overkill" of a ק"ו
 1 However: in our case, once she's left as a נערה, she wouldn't be in his house as a בוגרת
 c Answer (אב"י): the verse comes to liberate a איילונית – בוגרת without שד"א – סמינים, she doesn't go free at all
 i Challenge (מר בר רב אשי): ק"ו: this is also a ק"ו:
 1 סמינים (which don't provide her exit from father, but do from master)
 2 חומר: age (בגרות) – which liberates her from father – certainly liberates her from master
 d answer (מר בר רב אשי): teaches that the sale of an איילונית itself is valid (no fraud)
 i Note: his challenge rests on the claim that being liberated by בגרות is understood via ק"ו –
 1 However; we are ready to accept textual "overkill" – טרח וכתב לה קרא – מילתא דאתיא בק"ו
 2 Answer: if we can provide an answer that avoids relying on textual overkill, we do so